

angiverisamhället

Det talas ibland om det så kallade problemformuleringsmonopolet. Ett sådant uppstår när ett parti eller en åsiktsriktning lyckas få samhällsdebatten att handla om just sina speciella frågor.

Under slutet av 1960-talet och början på 1970-talet fick socialdemokraterna och den övriga vänstern debatten att kretsa kring just de ämnen de utvalde. Resultatet blev inte uppbyggligt.

Det var då initiativtagarna till diverse vilda strejker förseddes med helgonglorior av den intellektuella vänstermaffian, tryggt förskansad bakom sina skyddade skrivmaskiner. Det var då ledaren för den famösa kårhusockupationen i Stockholm inbillade sig att han kämpade på samma barrikader som de stora LO-grupperna för revolutionen och det socialistiska samhället. Det var "jämlikhets" förlovade tid.

I dag är det i större utsträckning de icke-socialistiska partierna som bestämmer debattfrågorna. Följaktligen dryftas nu väsentligheter som den offentliga sektorns storlek och effektivitet och möjligheterna till ökat utrymme för privata initiativ. Meningsutbytet handlar tomt om hur den enskildes frihet och rätt att själv få bestämma över sina egna angelägenheter skall öka.

Inte undra på att vänsteretablissemangen är skakat.

Men på ett område slåss de borgerliga partierna alltjämt i underläge. Det är kriminalpolitikens.

I början på 1970-talet underströk särskilt moderaterna vikten av att effektivt motverka den växande brottsligheten. Det gav de övriga partierna kalla fötter. De försökte och lyckades tyvärr avpolitiserat problemet. Sedan gjorde borgerlig-

heten misstaget att i regeringsställning utse i och för sig kompetenta men mer eller mindre opolitiska personer till justitieministrar.

Nu börjar vi skörda de beska frukterna.

Det förefaller nämligen som om det allvarligaste brottet en människa numera kan begå är att ekonomiskt lura samhället. Visserligen fördöms pliktskyldigast om en enskild person utsätts för övervåld, stöld e.d. Men den moraliska indignationen förbehålls främst dem som gör sig skyldiga till skattefuskar.

Svenska folket har begåvats med en särskild generalklausul mot skatteflykt. Innebörden är att den enskilde förväntas känna till vad lagen förbjuder men också vad den inte förbjuder ehuru ändå inte tillåter. Det är onekligen att begära mycket av medborgarna.

Därtill kommer de många övriga metoder som aktualiserats för att motverka skattefuskar – vilket givetvis i och för sig är en lovvärd ambition.

En kronofogde begär att med helikopter få spana efter anläggningsmaskiner som möjligen dolts i något buskage.

Skattemyndigheterna vill inhämta uppgifter om vissa personers mantalskrivningsort genom att anlita brevbärare.

Kvinnor tillfrågas av skattemyndigheter om de sover i sin makes bostad om nätterna – men vad gör fogdarna med de kvinnor som svarar "nej inte en blund"?

Präster och folkhögskollärare eftertaxeras och ådöms straffavgifter för att de för lågt deklarerat förmånen av tjänstebostad.

Anställda som lånat företagets semesterstugor efterbeskattas så kraftigt att de lika gärna kunde tillbringat sin ledighet utomlands.

Enligt den sk Heurgren-kommisionen bör revisorer åläggas att informera om ett företag vid förundersökningar i brottmål eller taxeringsrevision.

Exemplen må räcka. De är tillräckligt många för att en framtidsbild skall avteckna sig. Och den är kuslig.

Konturerna skymtar av ett samhälle där forna tiders oskyldiga "Blomkvishtar" förvandlats till dreglande blodhundar, gödda av myndigheterna. Där alla spionerar på alla och ingen kan lita på någon. Där angiveriet inte bara är satt i system utan upphöjt till den ädlaste av dygder.

Är det inte äntligen dags att bryta det socialistiska problemformuleringsmonopolet på brottslighetens område?

Matti Häggström